

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ దశమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ దశమః సర్గః ॥

భ్రాత్రా సహ వైరకారణస్య కథనప్రసంగే సుగ్రీవేణ స్వకర్తృకే వాలినః ప్రసాదనే
వాలికర్తృకే చ స్వస్య నిష్కాసనే ఘటితస్య వృత్తాంతస్య వర్ణనం

తతః క్రోధసమావిష్టం సంరబ్ధం తముపాగతం |
అహం ప్రసాదయాంచక్రే భ్రాతరం హితకామ్యయా || 4.10.1 ||

దిష్ట్యాసి కుశలీ ప్రాప్తో నిహతశ్చ త్వయా రిపుః |
అనాథస్య హి మే నాథస్త్వమేకోఽనాథనందన || 4.10.2 ||

ఇదం బహుశలాకం తే పూర్ణచంద్రమివోదితం |
ఛత్రం సవాలవ్యజనం ప్రతీచ్ఛస్వ మయా ధృతం || 4.10.3 ||

ఆర్తస్తత్ర బిలద్వారి స్థితః సంవత్సరం నృప |
దృష్ట్వా చ శోణితం ద్వారి బిలాచ్ఛాపి సముత్థితం || 4.10.4 ||

శోకసంవిగ్నహృదయో భృశం వ్యాకులితేంద్రియః |
అపిథాయ బిలద్వారం శైలశృంగేణ తత్ తదా || 4.10.5 ||

తస్మాద్ దేశాదపాక్రమ్య కిష్కింధాం ప్రావిశం పునః |
విషాదాత్త్విహ మాం దృష్ట్వా పౌరైర్మంత్రిభిరేవ చ || 4.10.6 ||

అభిషిక్తో న కామేన తన్మే క్షంతుం త్వమర్హసి |
త్వమేవ రాజా మానార్హః సదా చాహం యథా పురా || 4.10.7 ||

రాజభావే నియోగోఽయం మమ త్వద్విరహాత్ కృతః |
సామాత్యపౌరనగరం స్థితం నిహతకంటకం || 4.10.8 ||

న్యాసభూతమిదం రాజ్యం తవ నిర్యాతయామ్యహం |
మా చ రోషం కృథాః సౌమ్య మమ శత్రునిషూదన || 4.10.9 ||

యాచే త్వాం శిరసా రాజన్ మయా బద్ధోఽయమంజలిః |
బలాదస్మిన్ సమాగమ్య మంత్రిభిః పురవాసిభిః || 4.10.10 ||

రాజభావే నియుక్తోఽహం శూన్యదేశజిగీషయా |
స్నిగ్ధమేవం బ్రువాణం మాం స వినిర్భర్త్స్వ వానరః || 4.10.11 ||

ధిక్త్వామితి చ మాముక్త్వా బహు తత్తదువాచ హ |
ప్రకృతీశ్చ సమానీయ మంత్రిణశ్చైవ సమ్మతాన్ || 4.10.12 ||

మామాహ సుహృదాం మధ్యే వాక్యం పరమగర్హితం |
విదితం వో మయా రాత్రౌ మాయావీ స మహాసురః || 4.10.13 ||

మాం సమాహ్వాయత క్రుద్ధో యుద్ధాకాంక్షీ తదా పురా |
తస్య తద్ భాషితం శ్రుత్వా నిఃసృతోఽహం నృపాలయాత్ || 4.10.14 ||

అనుయాతశ్చ మాం తూర్ణమయం భ్రాతా సుదారుణః |
స తు దృష్ట్వైవ మాం రాత్రౌ సద్వితీయం మహాబలః || 4.10.15 ||

ప్రాద్రవద్ భయసంతస్తో వీక్ష్వావాం సముపాగతౌ |
అభిద్రుతస్తు వేగేన వివేశ స మహాబీలం || 4.10.16 ||

తం ప్రవిష్టం విదిత్వా తు సుఘోరం సుమహద్బీలం |
అయముక్తోఽథ మే భ్రాతా మయా తు క్రూరదర్శనః || 4.10.17 ||

అహత్వా నాస్తి మే శక్తిః ప్రతిగంతుమితః పురీం |
బిలద్వారి ప్రతీక్ష త్వం యావదేనం నిహన్మ్యహం || 4.10.18 ||

స్థితోఽయమితి మత్వాహం ప్రవిష్టస్తు దురాసదం |
తం మే మార్గయతస్తత్ర గతః సంవత్సరస్తదా || 4.10.19 ||

స తు దృష్టో మయా శత్రురనిర్వేదాద్ భయావహాః |
నిహతశ్చ మయా సద్యః స సర్వైః సహ బంధుభిః || 4.10.20 ||

తస్యాస్యాత్తు ప్రవృత్తేన రుధిరోఘ్నేణ తద్బిలం |
పూర్ణమాసీద్ దురాక్రామం స్తనతస్తస్య భూతలే || 4.10.21 ||

సూదయిత్వా తు తం శత్రుం విక్రాంతం తమహం సుఖం |
నిష్కామం నైవ పశ్యామి బిలస్య పిహితం ముఖం || 4.10.22 ||

విక్రోశమానస్య తు మే సుగ్రీవేతి పునః పునః |
యతః ప్రతివచో నాస్తి తతోఽహం భృశదుఃఖితః || 4.10.23 ||

పాదప్రహారైస్తు మయా బహుభిః పరిపాతితం |
తతోఽహం తేన నిష్కమ్య పథా పురముపాగతః || 4.10.24 ||

తత్రానేనాస్మి సంరుద్ధో రాజ్యం మృగయతాఽఽత్మనః |
సుగ్రీవేణ నృశంసేన విస్మృత్య భ్రాతృసౌహృదం || 4.10.25 ||

ఏవముక్త్వా తు మాం తత్ర వస్త్రేణైకేన వానరః |
తదా నిర్వాసయామాస వాలీ విగతసాధ్వసః || 4.10.26 ||

తేనాహమపవిద్ధశ్చ హృతదారశ్చ రాఘవ |
తద్భయాచ్చ మహీం సర్వాం క్రాంతవాన్ సవనార్ణవాం || 4.10.27 ||

ఋష్యమూకం గిరివరం భార్యాహరణదుఃఖితః |
ప్రవిష్టోఽస్మి దురాధర్షం వాలినః కారణాంతరే || 4.10.28 ||

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం వైరానుకథనం మహాత్ |
అనాగసా మయా ప్రాప్తం వ్యసనం పశ్య రాఘవ || 4.10.29 ||

వాలినశ్చ భయాత్ తస్య సర్వలోకభయాపహా |
కర్తుమర్హసి మే వీర ప్రసాదం తస్య నిగ్రహాత్ || 4.10.30 ||

ఏవముక్తః స తేజస్వీ ధర్మజ్ఞో ధర్మసంహితం |
వచనం వక్తుమారేభే సుగ్రీవం ప్రహసన్నివ || 4.10.31 ||

అమోఘాః సూర్యసంకాశా నిశితా మే శరా ఇమే |
తస్మిన్ వాలిని దుర్వృత్తే పతిష్యంతి రుషాన్వితాః || 4.10.32 ||

యావత్ తం నహి పశ్యేయం తవ భార్యాపహారిణం |
తావత్ స జీవేత్ పాపాత్మా వాలీ చారిత్రదూషకః || 4.10.33 ||

ఆత్మానుమానాత్ పశ్యామి మగ్నస్త్వం శోకసాగరే |
త్వామహం తారయిష్యామి బాధం ప్రాప్స్యసి పుష్కలం || 4.10.34 ||

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా హర్షపౌరుషవర్ధనం |
సుగ్రీవః పరమప్రీతః సుమహద్వాక్యమబ్రవీత్ || 4.10.35 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
కిష్కింధాకాండే దశమః సర్గః ||